חובת לימוד תורת הקרבנות

דבר בעתו מה טוב, עם תחילת קריאת חומש ויקרא, שבו דיני הקרבנות והלכותיהן, מהראוי לעמוד על גודל מעלת הלימוד והעיסוק בתורת הקרבנות, שאין ערוך לחשיבותו, שהרי נאמר: ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד, ג), ופירש"י ז"ל "ונשלמה פרים שהיה לנו להקריב לפניך, נשלם אותם בריצוי דברי שפתינו".

ומפורש כן בחז"ל (ויקרא רבה ז, ג) שלא יהיו ישראל אומרים, לשעבר היינו מקריבין קרבנות ומתעסקים בהן, עכשיו שאין קרבנות מהו להתעסק בהם. **אמר הקב"ה הואיל ואתם מתעסקים בהם, מעלה אני עליכם כאילו אתם מקריבין אותן.** ולהלן דרשו על הכתוב (מלאכי א, יא) כי ממזרח שמש עד מבואו גדול שמי בגויים ובכל מקום מוקטר מוגש — וכי יש מנחה טהורה וקמיצה והקטרה בבבל, אלא איזו זו משנה. אמר הקב"ה הואיל ואתם מתעסקים במשנה (הלכות של מנחה והקטרה והגשה — מהרז"ו) כאילו אתם מקריבין קרבן (ועיי"ש שבזכות לימוד זה עתידים כל הגליות להתכנס, והיינו שבנוסף לכך שהלימוד נחשב כקרבן, יש בזה משום קירוב הגאולה).

וביתר הרחבה הוא בדבריהם ז"ל (תנחומא פרשת צו סי' טז): אמר הקב"ה לישראל, אף על פי שבית המקדש עתיד ליחרב והקרבנות בטלין, לא תשכחו עצמכם לסדר הקרבנות, אלא **הזהרו לקרות בהן ולשנן בהן, ואם תעסקו בהן, אני מעלה עליכם כאילו בקרבנות אתם עוסקים** (ועיי"ש ההמשך אודות הלימוד בצורת בית המקדש שהוא כאילו עוסק בבנינו ממש).

קיום העולם — בזכות לימוד הקרבנות

ונפלא ביותר מה שנתנו (שם) טעם לכך שהתינוקות מתחילין ללמוד בספר ויקרא, מפני שכל הקרבנות כתובין בו, ומפני שהם טהורים, עד עכשיו אינם יודעים מהו טעם חטא ועון — יבואו טהורים ויתעסקו במעשה טהורים, **לפיכך אני מעלה עליהם כאילו עומדים ומקריבים לפני הקרבנות,** והודיעך שאע"פ שבית המקדש חרב ואין קרבן נוהג, **אילולי התינוקות שקורין בסדר הקרבנות, לא היה העולם עומד.**

והנה אם כי לכאורה הנימוק הוא שייך רק לגבי תינוקות שהם טהורים, ולא טעמו טעם חטא, הרי שהמסקנה (שם) היא לגבי חובת כולם לעסוק בדיני הקרבנות, כמו שסיימו: לפיכך אמר הקב"ה לישראל, בני, אע"פ שחרב בית המקדש ובטלו הקרבנות, ואין קרבן עולה נוהג, **אם אתם עוסקים וקורים בפרשת עולה, ושונין בפרשת קרבנות, מעלה אני עליכם כאילו אתם מקריבים קרבן עולה לפני,** שנאמר: זאת תורת העולה (ויקרא ו, ב), **כלומר, מי שהוא עוסק בתורת העולה זוכה לחיי העולם הבא.**

הראית לדעת כי לא זו בלבד שרצונו של מקום ב"ה הוא שיעסקו בלימוד תורת הקרבנות, עד שהדבר נחשב כאילו הקריבו קרבנות בפועל ממש, אלא שהעיסוק בהלכות אלו מעניק לו לאדם את חיי העולם הבא, והיינו בזכות מה שנחשב כאילו הקריב עולה ממש כאמור.

ובזה נבין כי חיוב זה של לימוד פרשת הקרבנות נקבע בהלכה בשולחן ערוך (אורח חיים סי' א סעיף ה): "טוב לומר פרשת העקדה ופרשת המן ועשרת הדברות, ופרשת עולה ומנחה ושלמים וחטאת ואשם", ופרשת הקרבנות לא יאמר אלא ביום, והיינו כמו שנתבאר (משנה ברורה שם ס"ק יג) שהוא כקרבן בפועל ממש, ואין הקרבנות קרבין אלא ביום (שם ס"ק יז), ומוכח שאין זה רק בגדר של מדת חסידות, אלא חובה המוטלת על כל איש מישראל, בבחינת: ונשלמה פרים שפתינו.

לימוד וקריאת הקרבנות — הובטח לאברהם אבינו ע"ה

בא וראה שיסוד הדבר נעוץ במעשה אבות, בהבטחת הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה, כמו שמצינו בחז"ל (תענית כז, ב) על הכתוב: במה אדע כי אירשנה (בראשית טו, ח) אמר אברהם לפני הקב"ה, רבונו של עולם, שמא ישראל חוטאים לפניך, ואתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה, אמר לו: לאו, אמר לפניו: רשב"ע, הודיעני במה אירשנה, אמר לו: קחה לי עגלה משולשת וגו' (שם, ט וברש"י ז"ל "רמז לו שיקריבו פר ושעיר תורים ובני יונה) אמר לפניו: רבש"ע, תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים, מה תהא עליהם, אמר לו: בני, כבר תקנתי להם סדר קרבנות, **בזמן שקורין בהם לפני, מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני, ואני מוחל להם על כל עוונותיהם.**

והנה **המהרש"א זללה"ה מבאר,** כי בעוד שפשטיה דקרא הוא כמו שפירש"י בחומש (שם) ששאל אות על בשורת הארץ, באו כאן חז"ל וחידשו שלא ביקש שום אות, שהוא כקורא תגר, אלא ששאל לידע באיזו זכות יתקיימו, שלא יעשו כלה כדור המבול וכדור ההפלגה, ועל כך היתה התשובה "שבזכות הקרבנות שיהיו מביאין מאלו המינים שהם כלל כל הקרבנות, שור וכשב ועז תורים ובני יונה יתקיימו".

ושמא תאמר שהוא רק כאשר המקדש קיים, לכן הבטיחו הקב"ה כי קיימת עצה של קריאת פרשת הקרבנות, גם כשאין ביהמ"ק קיים "דהיינו שקרוב אליך הדבר בקריאה בפה, ובכונת הלימוד בלב, שיהיה לעשותו בהם, שתהיה במקום הקרבת הקרבנות במועשה".

ומהענין לציין מה שפירש המהרש"א (שם) את הכתוב: לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי (תהלים קיט, צב) שהכונה היא על זמן הגלות, כי לולי תורת הקרבנות **"שאני לומד וקורא בה בסדר הקרבנות, אז אבדתי בעניי, דהיינו בגלות, כי לא היה לי קיום בגלות לולי הקריאה בהם".**

הרי שסגולת לימוד הקרבנות היא להציל את ישראל מכליה, ודומה כי הדבר מחייב כל אחד ואחד להשתדל עד כמה שידו מגעת בקריאת פרשיות אלו ובעסק לימודם, כמו שהאריך ה"משנה ברורה" ב"ביאור הלכה" (סי' א ד"ה ופרשת עולה עיי"ש).

לימוד הקרבנות — מציל מכל הקטרוגים

וכך מוצאים אנו מפורש בזוה"ק (ח"א ק, א במדרש הנעלם): האי מאן דמדכר בפומיה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות עניינא דקרבנייא ותקרובתא (כל מי שמזכיר בפיו עניני הקרבנות והקרבתם) ויכוין בהו, **ברית כרותה הוא דאינון מלאכיא, דמדכרין חובא לאבאשא ליה, דלא יכלין למעבד ליה אלמלא טיבו** (כי ותם המלכים המקטרגים, המזכירים את עונותיו של האדם בכדי להרע לו, לא יהיו יכולים לעשות לו רק טובה). והרי זה ממש נורא, כי לא רק טובת הכלל תלויה באמירת הקרבנות, כפי שמשמע מדבריהם ז"ל בגמי (תענית הנ"ל), אלא אפילו כלפי היחיד, סגולת אמירת הקרבנות היא תועלת נפלאה והצלה ממש, שלא יוכלו אפילו המקטרגים המיועדים לצורך הקטרוג להרע לו, ואדרבה הם נהפכים להיות לו מליצים לטוב.

ומעניין ביותר הוא ההמשך (שם): ומאן יוכח, האי פרשתא יוכח (ההוכחה היא מתחילת פרשת וירא) דכיון דאמר: והנה שלשה אנשים נצבים עליו (בראשית יח, ב) מהו עליו — לעיין בדיניה (לבדוק בדינו) וכו', מה כתיב: וימהר אברהם האהלה וגו' (שם, ו) מהו האהלה בית המדרש, ומהו אומר: מהרי שלש סאים (שם) ענין הקרבנות (ועי' ביאורו ב"והל אור" שהכונה למנחות) ונשמתא מתכוונת בהו, הדא הוא דכתיב: ואל הבקר רץ אברהם (שם, ז) וכדין נייחא להו ולא יכלין לאבאשא ליה (כלומר, שבזה שרץ לבית המדרש לומר סדר הקרבנות, זוכה להינצל מקטרוגים, ואין מי שיוכל להרע לו).

הרי לפנינו שיסוד זה של סגולת אמירת הקרבנות, נלמד מאברהם אבינו, וכמו שהו' סיפו (מדרש הנעלם שם) שגם בימי משה רבינו כאשר פרצה המגיפה אמר משה לאהרן: קח את המחתה וגו' (במדבר יז, יא) ונקט בלשונו **מהרה,** ומאחר שכאן נאמר: **מהרי** שלש סאים, ושם נאמר **מהרה,** מה להלן קרבן לאשתזבא, אף כאן קרבן לאש' תזבא. ואמרו עוד (שם) בשמו של אליהו הנביא שבשעה שמזכירים הקרבנות שציוה משה ומכוונים באמירתם בכונת הלב, הרי שכל המלאכים ימליצו עליו טוב (ועיי"ש סגולת אמירת הקטורת בכל שעה לעצור את המגיפה ולבטל את גזירת המיתה עיי"ש).

ונפלאים ביותר דברי **רבינו בחיי זללה"ה** בפירושו על התורה (סוף פרשת ויקהל): "ידע כי הסיפור בענין המשכן וכליו, והח' קירה בתכונת צורותיו ומובאיו, ושיעור ארכן ורחבן וקומתן, אע"פ שאין בית המקדש קיים, מצוה גדולה היא, **עד שמים יגיע שכרה וכו',** וכן הזכירו חז"ל בענין הקרבנות, **כי כל העוסק בלימוד פרשיות — הקרבנות — וישא ויתן בלבו עניניהם כאילו הקריב הקרבן עצמו,** הוא שאמרו: כל העוסק **בפרשת עולה, כאילו הקריב עולה, בפרשת חטאת** כאילו הקריב חטאת וכן כולם: **הא למדת מזה על הסיפור בפיו בלבד, שכרו אתו ופעולתו לפניו, כאילו עשה המעשה והקריב קרבן על המזבח".**

לימוד עבודת הקרבנות — כאילו בונה את המקדש

שנינו (מנחות קי, א) על הכתוב: לעולם זאת על ישראל (דברי הימים ב ב, ג) אלו תלמידי חכמים העוסקים בהלכות עבודה, מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם, ופירש"י ז"ל "קרא הוא בשלמה ובקרבנות משתעי דלעולם הם עומדים". וכן אמרו (שם) על הכתוב: זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם וכו', כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם.

ונמצינו למדים כי מלבד מצות תלמוד תורה שיש בעסק הלכות הקרבנות והע' בודה, נחשב ללומד כאילו בנה בית המקדש והקריב עליו קרבנות. וכמה נפלאים הם דברי ה"סודי רזא" שהובאו ב"ילקוט ראובני" (פרשת ויקרא ה, ב): **"כשעוסקים בהלכות קרבנות, אז הבל דנפיק מפומיה, הוא דוגמת אש של הדיוט, ומתקשר באש של מעלה",** והיינו שנחשב לו כמקריב קרבן בפועל ממש.

ותראה עוד מה שהובא (שם פרשת צו יב, א): **"והעוסק בקרבנות ושונה פרקו מאה ואחד פעמים. כאילו הקריב כל הקרבנות טולם,** דכתיב: זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים (ויקרא ז, לז) ראשי תיבות עולה גימטריא **מאה ואחד.**

בא וראה מה שהאריך השל"ה הקי' בהג' הותיו לספר אביו "יש נוחלין" (ג, ב — ד, ב) בחובת אמירת ולימוד הקרבנות "להודיע לבני האדם גבורותיו, וכוחם כמה גדול להרחיק הפורענות ולקרב המעלות הגדולות העולות מאמירתם כדי לקרב הלב אליהן", ובין היתר בתוך דבריו "כללא דמילתא מדברי המאמרים הנזכר שכל מי שעוסק בכל יום באמירת הפרשיות וכו', הנה הוא כאילו עוסק בכל יום בבנין בית המקדש, וגם כן כאילו בנה מזבח ומקריב עליו ממש הקרבנות, והקב"ה מוחל לו על כל עונותיו, וגם יינצל מכל הפגעים, וגם הוא סיבה לקיום עולם התחתון, ולקיום עולם העליון, וזוכה עוד לדברים הרבה וכו', **הלא בשעה אחת קטנה ובטורח מעט יינצל מהרבה פגעים גדולים, וגם קונה עולמו בשעה אחת"** (ועיי"ש עוד דבריו הנעימים).

קריאת פרשת הקרבנות — הכנה לגאולה

ומהענין לציין מה שכתב ה"מאור ושמש" (לפרשת החודש בסופו) בטעם תקנת חז"ל להתחיל לקרוא לעולם פרשיות תורת כהנים קודם הפסח "מפני שהקרבנות מכפרין על המחשבה ועל המעשה, כמאמר חז"ל (ויקרא רבה ז, ג) שהעולה מכפרת על הרהור הלב, וקריאת הפרשה היא במקום קרבן כאמור: ונשלמה פרים שפתינו", וזהו הסימן שנתנו הראשונים: פקדו ופסחו, שקורין לעולם פרשת צו קודם הפסח, כי צו רומז על עבודה זרה (עי' סנהדרין נו, ב) והרי בע"ז צריכים כפרה גם על הרהור בלבד, ובזה עושים הכנה לגאולה העתידה, כפי שנתעורר באמת מצרים, כי בזה שיעשו תשובה על מעשה ומחשבה זוכים להיגאל.

והוסיף עוד (שם) "שלכן מסיימת פרשת ויקרא בתיבות: **לאשמה בה** — שהוא נוטריקון ליאל אישר ש'בת מ'כל ה'מעשים ביום ה'שביעי, שכמו שהקרבנות מכפרין, כן שמירת שבת גם כן מכפרת, שכל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עונותיו, כי כשנזכה לשמור שבת כהלכתו נזכה לגאולה העתידה".

השי"ת יזכינו לעסוק בתורת הקרבנות כראוי, ונזכה לעשותם בפועל ממש בבנין המקדש על מכונו ובשיבת כהנים לעבודתם ולויים לשירם ולזמרם בביאת משיח צדקנו ב"ב אכי"ר.

קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל
מחלקת הכשרות

הופיע ידיעון
נתיבות הכשרות תש"נ
לחג הפסח ולכל ימות השנה
* מאמרים ומחקרים אקטואליים הרואים אור בפעם הראשונה
בתוכן: * סקירה מקיפה על פעולותיה של מחלקת הכשרות
* בעיות ופתרונות בנושא ההשגחה
* הכשרות בארץ ובחוץ לארץ
* שחיטת עופות קפואים
* הל' מעשר עני
* דין פת עכו"ם
* בעיות הזריקות בכשרות העופות.
* רשימת מצרכים כשרים לכל ימות השנה
* דינים ומנהגים לחודש ניסן
* הוראות הביד"צ המיוחד לענייני כשרות
* רשימה מעודכנת של תרופות הכשרות לפסח
ניתן להשיג בחנויות ברחבי הארץ ובמשרדי מחזיקי הדת
י"ם ב"ב אשדוד תל אביב חיפה
הכמות מצומצמת וכל הקודם זוכה

בית החולים "בקור חולים" ירושלים
הוקם קו פתוח
בנושא בעיות גניקולוגיות
אשר ינוהל ע"י רופא מחלקת נשים ויולדות
בבית החולים "בקור חולים"
כל יום שלישי בין השעות 16:00-18:00
בטלפונים 701114, 701289, 02-701264

כל עסקי הביטוח - אצל גמינדר זה בטוח
טלפונים: 02-246202/246201, רחוב בן־יהודה 29 ק"ב י-ם